

Proiectele Erasmus+ -- Puntea de legătură între sistemele educaționale din Europa

Diseminare: The Spanish Education System : Study Visit in Barcelona

Erasmus+ Step Towards A Rewarding Future Time” – START, 2020-1-RO01-KA101-079406

Prof. Balosache Dumitra Daniela

Liceul cu Program Sportiv „Petrahe Trișcu” Craiova, Dolj

Formarea continuă a cadrelor didactice este un deziderat și totodată un imperativ într-o lume în continuă schimbare. Este necesar ca profesorii să cunoască noile paradigme educaționale, dar fără a neglija fundamentul pedagogic clasic. După cum criticul literar Titu Maiorescu înfiera „formele fără fond”, tot astfel în cadrul schimburilor de experiență la nivel internațional, consider a se impune ca elementele de noutate să fie riguros evaluate și integrate în ținuta învățământului românesc numai în măsura în care acestea pot fi armonizate corect și eficient din punct de vedere structural și funcțional, generând plus valoare.

În perioada 06.06.2022- 11.06.2022, am participat la cursul de formare „The Spanish Education System: Study Visit in Barcelona”, în Spania, împreună cu alți trei colegi din liceu, activitate de formare a cadrelor didactice din cadrul proiectului Erasmus+ Step Towards A Rewarding Future Time” – START, 2020-1-RO01-KA101-079406. Acest curs a fost organizat de European Academy of Creativity, Barcelona, Spania, fiind finanțat în întregime de Comisia Europeană prin Programul Erasmus+. Scopul cursului a fost familiarizarea cursanților cu sistemul de educație spaniol, înțelegând totodată specificitatea și particularitățile sistemului catalan, urmând ca prin diverse analize comparative cadrele didactice să își îmbogățească orizontul cognitiv cu referire la managementul educațional prin dezvoltarea unei viziuni macrostructurale sistemice dinamice și creative. Sistemul de învățământ, ca parte integrantă a sistemului social, operaționalizează cultivarea valorilor de bază ale umanității. Valorile pedagogice esențiale sunt binele moral, adevărul științific, valoarea frumosului estetic, valoarea utilității tehnice aplicative și valoarea sănătății. Astfel, în cadrul procesului instructiv-educativ dascălul formează competențe, transmițând cunoștințe teoretice și aplicative, raportate la valori, generând atitudini pozitive. Modalitatea în care se realizează toate acestea (abordări și strategii pedagogice, metode, mijloace de învățământ etc.) poate fi diferită de la o națiune la alta în funcție de filosofia educației acceptată

de societatea respectivă într-un anumit moment al evoluției sale. Drept urmare este foarte dificil să surprindem specificitatea unui întreg sistem educațional în cadrul unui program de studii limitat ca durată în timp, dar putem nota aici câteva elemente definitorii.

La finalizarea programului „The Spanish Education System : Study Visit in Barcelona” (Sistemul de educație spaniol – Vizită de studiu în Barcelona) cadrele didactice au atins următoarele obiective, reușind: să cunoască structura sistemului de educație spaniol și catalan; să realizeze analize comparative între sistemul de educație catalan și cel național / alte sisteme educaționale europene; să se familiarizeze cu elemente culturale specifice culturii spaniole; să înțeleagă impactul elementelor socio-culturale asupra sistemului de educație spaniol/românesc; să își îmbunătățească competențele de comunicare în limba engleză; să dezvolte relații profesionale de colaborare cu profesori din diverse țări europene.

Cursul de formare „Sistemul de educație spaniol – Vizită de studiu în Barcelona” s-a desfășurat pe o durată de șase zile, având o componentă teoretică și una practică. Formatoarul, doamna profesor Judith Inglavaga din Barcelona a oferit adevărate secvențe activ- participative în vederea conturării unor demersuri instructiv-educative tematice. În sistemul catalan de educație există trei tipuri de școli: școli publice (centres educatius publics), școli private mixte (centres educatius privats concertats) și școli semi-private. Sistemul de învățământ din Catalonia este gratuit în centrele finanțate cu fonduri publice. Conținutul programei de studiu a tuturor centrelor este același pentru că se ghidează după aceeași lege a învățământului.

Domeniul învățământului este de competența Departamentului Educației din Generalitat de Catalunya (guvernul autonom catalan) - <http://www.gencat.cat/educacio/>. În regiunea Catalonia limba de predare este catalana, în restul țării fiind spaniola tradițională. Disciplinele școlare sunt predate atât în catalană, cât și în spaniolă (în funcție de opțiunea elevilor). Integrarea elevilor migranți, din alte țări se face prin participare la cursuri de catalană – aula d’acollida.

Sistemul de educație catalan are trei cicluri – educație preșcolară, educație primară și educație secundară. Învățământul primar obligatoriu (Educacio Primaria Obligatoria) se încadrează între vârstele de 6 și 12 ani și cuprinde 6 ani academici, organizați în 3 cicluri: ciclul inițial (între 6 și 8 ani), ciclul mediu (între 8 și 10 ani) și ciclul superior (între 10 și 12 ani). Învățământul Secundar Obligatoriu (Educacio Secundaria Obligatoria) e cuprins între 12 și 16 ani și se desfășoară în Institutele de Învățământ Secundar (Instituts d’ Educacio Secundaria, IES).

În ESO, cursurile se organizează în funcție de credite. Fiecărei unități din programă îi

corespunde o parte din conținutul unei materii. 65% din credite sunt obligatorii și comune pentru toți elevii. Cele 35% de credite rămase variază în funcție de opțiunile personale ale elevului. Există cinci tipuri de Bacalaureat: Arte, Științe Ale Naturii, Știința și Inginerie, Științe Sociale și Filologie. Învățământul superior se structurează pe trei cicluri de studii: studii de licență, master și doctorat.

Valențele practice ale cursului s-au concretizat în: activități pe grupe prin metoda brainstorming-ului pentru identificarea de soluții la diverse probleme organizatorice sau structurale ale instituțiilor școlare, prezentări și vizite tematice la o școală semi-privată și la Universitatea din Barcelona. În cadrul vizitei la școala semi-privată, directorul instituției ne-a prezentat laboratoarele de fizică, chimie, informatică, baza sportivă, grădina și cantina elevilor, sala de festivități. Mobilierul sălilor de clasă era organizat astfel încât să faciliteze lucrul pe echipe, remarcându-se de asemenea prin grafică diverse colțuri tematice pentru matematică, gramatică, literatură, științe ale naturii. Analizând managementul spațiului școlar și al mobilierului am înțeles faptul că sistemul educațional spaniol încurajează lucrul în echipă al elevilor, creativitatea, reflexia, dezvoltarea puterii de analiză și sinteza. Prezența grădinii de legume a elevilor demonstrează atenția pe care cetățenii spanioli o au pentru menținerea unui stil de viață sănătos printr-o alimentație corectă, dar și modul în care noua generație este educată să respecte natura și mediul înconjurător.

Remarcabil este modul în care educația estetică se realizează în instituțiile de învățământ catalan. Încă de la vârste școlare mici, elevii sunt familiarizați cu diverse paradigme estetice și cu operele marilor creatori de frumos. Un exemplu grăitor în acest sens: am fost plăcut surprinsă analizând lecția de desen desfășurată în mod liber, pe holul școlii. Elevii unei clase gimnaziale emulau pictura „Noaptea înstelată” a lui Van Gogh. Reprezentarea originală era plasată pe sol în mod supradimensionat, iar elevii, în grupuri, pe coli mari reproduceau peisajul nocturn. Este demn de apreciat faptul că elevii la vârstă școlară mică aveau cunoștințe despre realism și impresionism și lucrau în grupe un proiect care stimula sensibilitatea și creativitatea. Un demers didactic similar poate fi implementat cu succes și la noi, transformând orele de pictură sau literatură în adevărate ateliere de creație.

Parcursul acestui program de formare a oferit posibilitatea dezvoltării unui generos set de competențe profesionale. Competențe profesionale – analiza structurală a macrostrategiilor de management educațional spaniol/european; colaborarea constructivă prin lucrul în echipe multiculturale; dezvoltarea unei atitudini inovatoare, creative la nivelul acțiunilor manageriale

întreprinse de cursanți (micro și macro management educațional). Competențe lingvistice: dezvoltarea competenței de înțelegere a mesajelor orale și scrise în limba engleză ; dezvoltarea competenței de producere a mesajelor orale și scrise în limba engleză; dezvoltarea competenței de înțelegere a mesajelor orale în limba spaniolă. Competențe socio-culturale: sensibilizarea culturală- dezvoltarea competenței de analiză comparativă a diverselor elemente culturale spaniole versus catalane; dezvoltarea unei mai mari toleranțe cu privire la diversitatea de opinii, modus operandi, modus vivendi; dezvoltarea abilităților de prevenire și negociere a conflictului. Competențe de management educațional: dezvoltarea abilității de a gestiona resurse informaționale, umane și temporale pentru a dezvolta idei/ strategii acționale în echipă; dezvoltarea spiritului critic; dezvoltarea abilității de analiză comparativă a paradigmatelor de management educațional.

Programul a inclus și activități culturale care ne-a oferit prilejul de a ne bucura de atmosfera prietenoasă latină a orașului, cu străzi animate de cântăreți și dansatori tradiționali. Coloratele spectacolele de flamenco, dansul luminilor calde și reci din rozetele de la Sagrada Familia, formele vegetale și culorile vii ale operelor arhitectului catalan Antoni Gaudi, precum și freamătul portului spre care și astăzi privește falnic statuia lui Cristofor Columb – sunt doar câteva dintre imaginile de detaliu care fac din Barcelona un oraș al emoțiilor plăcute.

Prin proiectele Erasmus+ se pot realiza adevărate punți de legătură între diversele sisteme educaționale din Europa. Astfel, am reușit să ne însușim cunoștințe valoroase despre sistemele educaționale din Spania, Finlanda și Portugalia, analizând atât asemănările cât și deosebirile dintre acestea. Unitatea în diversitate este un modus vivendi frumos care apropie națiunile și subiecții generând un complex orizont cultural în care fiecare dintre noi suntem valoroși.

Bibliografie

- Bârgăoanu, Alina. *Managementul proiectelor*. Editura Comunicare, București, 2007.
- Bunăiașu, Claudiu Marian. *Elaborarea și managementul proiectelor educaționale*. Editura Universitară, București, 2012.
- Joita, Elena. *Management educațional. Profesorul – manager: roluri și metodologie*. Editura Polirom, Iasi, 2000.
- Lewis, James. *The Project Manager's Desk Reference*. McGraw-Hill, New York, 2000.
- Oprea, Dumitru. *Managementul proiectelor europene*. Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Iași, 2011.